

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. P. IR UAB „MOGO LT“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. lapkričio 16 d. Nr. 242-479

Vilnius

Lietuvos bankas gavo K. P. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir UAB „mogo LT“ (toliau – bendrovė) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2016 m. kovo 19 d. pareiškėjas ir bendrovė sudarė lizingo (išperkamosios nuomos) sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – sutartis). Sutarties pagrindinėse nuostatose nurodyta, kad šalys sutarė dėl 3 496,50 Eur lizingo (finansavimo) sumos, lizingo terminas yra nuo 2016 m. kovo 19 d. iki 2017 m. rugsėjo 19 d., grafikas sudarytas anuiteto metodu ir yra nustatyta fiksuota palūkanų norma (sutarties pagrindinių nuostatų 1, 3, 4 ir 5 punktai). Sutarties pagrindinių nuostatų 11 punkte pateiktas įmokų mokėjimo grafikas, iš kurio matyti, kad per visą išperkamosios nuomos (lizingo) galiojimo laikotarpį kas mėnesį pareiškėjas turi mokėti vienodo dydžio įmokas – po 265,09 Eur, iš viso 18 įmokų. Sutartį yra pasirašęs pareiškėjas ir bendrovės atstovė.

2016 m. birželio 12 d. pareiškėjas elektroniniu paštu kreipėsi į bendrovę: nurodė, kad visuomet sumoka didesnes įmokas „negu priklauso“, bet „nemato, kad būtų perskaičiuotos palūkanos“, ir teiravosi, ar yra skaičiuojamos palūkanos už tas sumas, kurios yra sumokėtos prieš kelis mėnesius. Bendrovė paaiškino, kad automatiškai palūkanos nėra perskaičiuojamos, dėl palūkanų perskaičiavimo pareiškėjas turėtų rašyti prašymą, įmokėti kur kas didesnę sumą ir sumokėti 20 Eur mokesį.

Šalys bendravo elektroniniu paštu. Pareiškėjas bendrovei nurodė, kad pats negali perskaičiuoti mokėtinų palūkanų, todėl prašė pateikti „aktualią sąskaitą“, teigė, kad prieš sudarant sutartį jam buvo paaiškinta, kad bet kuriuo metu galės įmokėti didesnę už grafike nurodytą įmoką, o sutartyje yra nustatyta, kad mokėtinos palūkanos skaičiuojamos tik nuo negrąžintos lizingo sumos. Pareiškėjas taip pat nesutiko su bendrovės reikalavimu apmokėti laiškų, kuriuose primenama apie įsiskolinimą, siuntimo išlaidas ir sumokėti mokesį už dalinį finansavimo grąžinimą. Bendrovė pareiškėjui nurodė, kad, vadovaujantis sutarties 9.15 papunkčiu, įmokos yra perskaičiuojamos gavus kliento prašymą, tačiau tokio prašymo pareiškėjas bendrovei nėra pateikęs. Bendrovė tvirtino atsisakiusi reikalavimo atlyginti pašto išlaidas ir sumokėti dalinio finansavimo grąžinimo mokesį, tačiau pabrėžė, kad pareiškėjas privalo pateikti prašymą elektroniniu paštu.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką prašydamas išnagrinėti tarp jo ir bendrovės kilusį ginčą. Pareiškėjas paaiškino, kad sutartį nusprendė sudaryti 18 mėnesių terminui. Pareiškėjo žiniomis, negali būti baudų už anksčiau nustatyto termino grąžinamą kreditą. Nenorėdamas mokėti didelių palūkanų, pareiškėjas stengėsi lizingą grąžinti anksčiau už nustatytą terminą ir mokėjo didesnes, negu nurodyta grafike, įmokas. Pasak pareiškėjo, prieš sudarant sutartį bendrovės atstovė jį irgi informavo, kad galės mokėti didesnes įmokas ir bet kada grąžinti skolą. Pareiškėjas atkreipė dėmesį, kad sutarties 7.1 papunktyje yra nurodyta, kad palūkanos mokamos tik nuo neišmokėtos lizingo sumos. Nepaisant to, kad pareiškėjas mokėjo didesnes už grafike nurodytas įmokas, jis gaudavo pranešimus mokėti „tokią pačią sumą“. Pareiškėjas tvirtino, kad iš grafike nurodytos įmokos yra išskaičiuojama pareiškėjo permoka, bet palūkanos vis tiek skaičiuojamos „visai sumai“.

Pareiškėjas atsisakė mokėti įmokas, kol jam bus atsiųsta „teisinga sąskaita“. Bendrovė taip pat pradėjo reikalauti po 5 Eur už siųstus įspėjimus apie pradelstus mokėjimus. Pareiškėjas pažymi, kad turi tik vidurinį išsilavinimą, nėra teisininkas arba ekonomistas, kuris geba perprasti sutarčių turinį. Lietuvos banko pareiškėjas prašo rekomenduoti bendrovei, atsižvelgiant į pareiškėjo atliktus mokėjimus, perskaičiuoti įmokas ir pateikti apmokėti „teisingą sąskaitą“, panaikinti baudas už įspėjimus, nes jie buvo siųsti tik dėl bendrovės nesugebėjimo teisingai apskaičiuoti įmokos dydį, ir atidėti įmokų mokėjimus tol, kol bus pateikta „teisinga sąskaita“.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bendrovė nurodė, kad su pareiškėju kilusio ginčo taikiai išspręsti nepavyko. Bendrovė paaiškino, kad dar iki pareiškėjui kreipiantis į Lietuvos banką bendrovė atsisakė reikalavimo atlyginti bendrovės patirtas pašto išlaidas už raštiškų įspėjimų siuntimą, taip pat yra atsisakiusi dalinio paskolos grąžinimo administravimo mokesčio, todėl pareiškėjo reikalavimą panaikinti baudas už įspėjimus laiko nepagrįstu. Bendrovė nurodė, kad, vadovaujantis sutarties 9.15 punktu, lizingo gavėjas, norėdamas grąžinti dalį kredito, privalo patvariojoje laikmenoje pateikti pranešimą apie konkrečią ketinamą sumokėti sumą ir mokėjimo dieną. Kreditas yra perskaičiuojamas gavus lizingo gavėjo prašymą ir pavedimą. Bendrovė tvirtino, kad pareiškėjas, prieš ketindamas atlikti didesnę už sutartyje nustatytą pavedimą, patvariojoje laikmenoje prašymo nepateikė, dėl to bendrovė neperskaičiavo kredito, o gautus mokėjimus įskaitė į sutartyje nustatytas mėnesio įmokas. Bendrovės nuomone, ji laikėsi (nepažeidė) sutarties sąlygų, o pareiškėjas, norėdamas ateityje anksčiau termino grąžinti dalį kredito, privalo laikytis sutarties 9.15 papunkčio reikalavimų. Pareiškėjo pretenzijas bendrovė laiko nepagrįstomis, nes prieš sudarant sutartį jam buvo išsamiai paaiškintos visos kredito teikimo sąlygos, o sudarydamas sutartį pareiškėjas turėjo galimybę susipažinti su bendrovės nustatytais palūkanų normomis, galimais įmokų dydžiais ir, juos įvertinęs, nuspręsti, ar verta sudaryti sutartį.

Įvertinus bendrovės atsiliepime nurodytas aplinkybes, laikytina, kad bendrovė patenkino dalį pareiškėjo reikalavimų, todėl, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 26 straipsnio 1 punktu, Lietuvos bankas nutraukė ginčo dalies dėl bendrovės reikalavimo atlyginti patirtas pašto išlaidas už raštiškų priminimų apie įsiskolinimą siuntimą ir sumokėti dalinį paskolos grąžinimo administravimo mokesčių pagrįstumo nagrinėjimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, ginčas tarp šalių yra kilęs dėl pareiškėjo mokėtinų įmokų dydžio, todėl nagrinėdamas tarp šalių kilusį ginčą Lietuvos bankas vertins, ar bendrovė pagrįstai atsisakė sudaryti naują mokėjimo grafiką ir perskaičiuoti pareiškėjo mokėtinas įmokas (mokėjimo palūkanas), nors pareiškėjas yra mokėjęs didesnes įmokas, nei nurodyta mokėjimo grafike.

Vartojimo kreditų teikimo sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus, vartojimo kredito gavėjų teisę grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir vartojimo kredito davėjų teisę į kompensaciją išankstinio vartojimo kredito grąžinimo atvejais nustato Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas.

Vartojimo kredito įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje yra numatyta vartojimo kredito gavėjo teisė bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį. Tai padaręs, jis turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio vartojimo kredito sutarties trukmės laikotarpio, skaičiuojamo nuo vartojimo kredito ar jo dalies grąžinimo dienos, palūkanos ir išlaidos. Vadovaujantis Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 17 punktu, vartojimo kredito sutartyje nurodoma vartojimo kredito gavėjo teisė grąžinti

vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir jo grąžinimo tvarka, informacija apie vartojimo kredito davėjo teisę į kompensaciją ir šios kompensacijos apskaičiavimo, atsižvelgiant į šio įstatymo 17 straipsnio nuostatas, tvarka.

Įvertinus minėtas teisės aktų nuostatas darytina išvada, kad vartojimo kredito gavėjas turi teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį ir tai padaręs jis turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą. Tačiau Vartojimo kredito įstatyme nėra detalizuota šios vartojimo kredito gavėjo teisės realizavimo tvarka – dėl tokios tvarkos šalims leidžiama susitarti vartojimo kredito sutartyje.

Pareiškėjo ir bendrovės sudarytos sutarties bendrųjų nuostatų 6.1 papunktyje nurodyta, kad pareiškėjas įsipareigoja sumokėti lizingo (išperkamosios nuomos) įmokas per grafike numatytus terminus grafike numatytais dydžiais ir valiuta. Tikslus grafiko laikymasis yra viena iš esminių šios sutarties sąlygų. Šalys sutarė, kad pareiškėjas moka bendrovei lizingo (išperkamosios nuomos) įmokas (t. y. fiksuotą įmokų dalį ir palūkanas) nuo neišmokėtos lizingo (išperkamosios nuomos) sumos per visą lizingo terminą. Lizingo terminas ir lizingo (išperkamosios nuomos) įmokų dydis per visą sutarties galiojimo laikotarpį yra nurodyti grafike (sutarties bendrųjų nuostatų 7.1 papunktis). Pareiškėjo teisės grąžinti vartojimo kreditą anksčiau, negu nustatyta grafike, realizavimo tvarka yra detalizuota sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunktyje: „Lizingo gavėjas turi teisę sumokėti visas ar didesnę nei Grafike nurodytą dalį Lizingo (išperkamosios nuomos) įmokų bei kartu ir pridėtinės vertės mokestį anksčiau nei Grafike numatytas jų sumokėjimo terminas. Lizingo gavėjui sumokėjus dalį Lizingo (išperkamosios nuomos) įmokų bei kartu ir pridėtinės vertės mokestį anksčiau nei Grafike numatytas jų sumokėjimo terminas, *Mogo* parengia naują Grafiką, likusioms išperkamosios nuomos įmokoms. Tokiu atveju *Mogo* turi teisę į visų dėl Sutarties pakeitimo *Mogo* patirtų išlaidų atlyginimą ir Lizingo gavėjas privalo apmokėti visas *Mogo* tinkamai pagrįstas išlaidas. Siekdamas atlikti tokį Lizingo (išperkamosios nuomos) įmokų ir pridėtinės vertės mokesčio išankstinį grąžinimą, Lizingo gavėjas ne vėliau kaip prieš 30 (trisdešimt) dienų Patvarioje laikmenoje pateiktu pranešimu privalo informuoti *Mogo* apie konkrečią ketinamą sumokėti sumą ir mokėjimo dieną. Ši diena turi sutapti su įmokos mokėjimo diena. Tokiu atveju *Mogo* atitinkamai dienai paskaičiuoja Lizingo gavėjo mokėtinas Palūkanas bei kitas išlaidas ir šią informaciją Patvarioje laikmenoje pateikia Lizingo gavėjui ne vėliau kaip likus 7 (septynioms) dienoms iki Lizingo gavėjo nurodytos mokėjimo dienos.“

Tai reiškia, kad sutartyje yra nurodyta, kokia tvarka pareiškėjas gali realizuoti Vartojimo kredito įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatytą teisę įvykdyti dalį finansinių įsipareigojimų anksčiau, negu nustatyta mokėjimo grafike. Vadovaujantis sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunkčiu, prieš įmokėdamas didesnę nei grafike nurodytą įmoką, ne vėliau kaip prieš 30 dienų pareiškėjas privalo informuoti bendrovę. Pareiškėjui nustatyta tvarka informavus bendrovę, bendrovė įsipareigoja perskaičiuoti pareiškėjo mokėtinas palūkanas ir šią informaciją pateikti pareiškėjui.

Pažymėtina, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis sutarčių vykdymo principais, šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai, kuo ekonomiškiau kitai šaliai būdu, vykdydamos sutartį šalys taip pat privalo bendradarbiauti ir kooperotis (Civilinio kodekso 6.200 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys).

Iš pareiškėjo pateiktų dokumentų nustatyta, kad nors pareiškėjas vėlavo sumokėti dalį įmokų, bendrovei jis mokėjo didesnes už grafike nurodytas įmokas. Pavyzdžiui, pagal mokėjimo grafiką 2016 m. balandžio 19 d. pareiškėjas turėjo sumokėti 265,09 Eur įmoką, tačiau 2016 m. balandžio 17 d. sumokėjo 290 Eur; 2016 m. gegužės 19 d. turėjo sumokėti 265,09 Eur įmoką, tačiau 2016 m. gegužės 23 d. sumokėjo 340 Eur, o 2016 m. gegužės 31 d. 30 Eur; 2016 m. birželio 19 d. pareiškėjas turėjo sumokėti 265,09 Eur, tačiau 2016 m. birželio 27 d. sumokėjo 300 Eur.

Pareiškėjas teigė, kad sudarant sutartį bendrovės atstovė jį informavo, kad pareiškėjas galės lizingo sumą grąžinti anksčiau, nei nurodyta grafike. Pareiškėjo manymu, vadovaujantis

sutarties bendrųjų nuostatų 7.1 papunkčiu, jis palūkanas turi mokėti nuo neišmokėtos lizingo dalies, todėl, pareiškėjui sumokėjus didesnes už grafike nurodytas įmokas, bendrovė turėjo kiekvieną kartą perskaičiuoti pareiškėjo mokėtinų palūkanų dydį. Pareiškėjas taip pat atkreipia dėmesį, kad turi tik vidurinį išsilavinimą, todėl negali „perprasti“ sutarčių turinio.

Iš bendrovės kartu su atsiliepimu pateiktos sutarties kopijos matyti, kad pareiškėjas sutartį yra pasirašęs kiekviename sutarties lape. Lietuvos bankui nėra pateikta duomenų, leidžiančių manyti, kad sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunkčio sąlygos pareiškėjui būtų nežinomos arba nesuprantamos, kad pareiškėjas būtų kreipęsis į bendrovę prašydamas paaiškinti jam neaiškias sąlygas arba ėmęsis kitų priemonių nesuprantamoms sutarties sąlygoms išsiaiškinti.

Vadovaujantis Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 17 punktu, vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino tvarka yra nurodoma vartojimo kredito sutartyje. Nagrinėjamu atveju tokia tvarka yra nurodyta sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunktyje. Pažymėtina, kad ginčo byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad pareiškėjas prieš 30 dienų patvariojoje laikmenoje pateiktu pranešimu būtų informavęs bendrovę apie konkrečią ketinamą sumokėti sumą ir mokėjimo dieną, kuri turi sutapti su įmokos mokėjimo diena. Taigi, Lietuvos bankui nėra pateikta duomenų arba dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas laikėsi sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunktyje nustatytos vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino tvarkos.

Kaip minėta, teisės aktai nereglamentuoja, kokia tvarka vartojimo kredito gavėjas gali realizuoti savo teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį, ir numato, kad tokia tvarka turi būti nustatyta vartojimo kredito sutartyje (Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 17 punktą, 17 straipsnio 1 dalis). Pažymėtina, kad reikalavimas grąžinant kreditą anksčiau nustatyto termino laikytis vartojimo kredito sutartyje nustatytos tvarkos pats savaime nepaneigia pareiškėjo teisės bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį. Atsižvelgiant į tai, kad tarp pareiškėjo ir bendrovės sudarytoje sutartyje nurodyta, kad bendrovė pareiškėjo mokėtinas palūkanas perskaičiuoja tuo atveju, jeigu pareiškėjas bendrovę sutartu būdu informuoja apie konkrečią ketinamą sumokėti sumą, nesant duomenų, kad pareiškėjas būtų laikęsis sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunktyje nustatytos tvarkos, nėra pagrindo teigti, kad bendrovė privalėjo automatiškai perskaičiuoti pareiškėjo mokėtinas palūkanas.

Įvertinus minėtą teisinį reglamentavimą, sutarties sąlygas ir nustatytas aplinkybes, pareiškėjo reikalavimas perskaičiuoti mokėtinas palūkanas atsižvelgiant į pareiškėjo faktiškai įmokėtas įmokas (įmokų dydį), tačiau pareiškėjui nesilaikius sutartyje nustatytos vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino tvarkos, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šis sprendimas nepaneigia pareiškėjo teisės į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, jeigu ateityje pareiškėjas visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal sutartį anksčiau nustatyto termino įvykdys laikydamasis sutarties bendrųjų nuostatų 9.15 papunkčio reikalavimų. Papildomai pažymėtina, kad vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino atveju vartojimo kredito davėjas turi teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su vartojimo kredito grąžinimu anksčiau nustatyto termino, atliekamu tuo laikotarpiu, kuriam nustatyta fiksuotoji vartojimo kredito palūkanų norma, tačiau vartojimo kredito davėjas gali reikalauti šios kompensacijos tik tuo atveju, kai anksčiau nustatyto termino grąžinamas vartojimo kreditas ar jo dalis viršija 2 320 Eur per bet kurį dvylikos mėnesių laikotarpį (Vartojimo kredito įstatymo 17 straipsnio 2 dalis).

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu,

n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo K. P. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius